

-allàrà, -allarejar, tarallot; tararà, tarararat; tullara, tallarà, tallarellà, tallarell, -rella; tallà-tallera: 'així-així': «—Us va bé això? guanyeu quartets? —tallà-tallera, no va pas mal ---: el que manca és capital per a fer una bona jugada»; «delació o anònim, em sembla que --- tallà-tallera ---, vénen a ser iguals», NOLLER, *Febre d'Or* I, 18 (= O. C. I, 15,8); *Vilaniu* (O. C., 271.2).⁴ Talli-tallena, tallot-tallera; talliro; tarellò, tarillo, tarit-tarot, taratat.

Taralla en el sentit de 'prèdica d'almanacs amb fal·lòrnies pronosticades': «Hi ha una taralla, estampada a casa V. Pla, 1848 (octubre) que té per tema: l'any de l'Apocalipsis del sol corrien planetas malas» (Camprodon) «estribillo, ritornello, ex. el respost d'aquesta cançó és una taralla ---», *DAG*. Pujol i Puntí qualifiquen de «taralla de Nadal» l'antiga cançó «La nit de Nadal es nit d'alegria ---» (*Materials sobre el Roman-cerillo*, 42).

Taralliroc 'ximplet, poca-solta, home frívol', viu generalment en cat. central, ja en NOLLER: «No, no: el baró --- insistiria --- el cor li ho deia --- i amb la dolça gelosia amb què es guarden i acaronen les il·lusions a divuit anys, la Delfineta passejava aquella esperança per casa --- recalant sempre en el tamboret d'aquell piano que desvariejava i no feia sinó quequejar com un taralliroc; així la sorprengueren ---», *La Febre d'Or* (O. C. I, 186); alguns han escrit tarot-lliroc (ex. del palamosí Roger en *AlcM*); i també s'ha usat amb el mateix valor tarallot (Genís Aguilar); i sobretot (a Bna. mateix ho he sentit a alguns) una forma amb metàtesi tarillarro, grafiada com en NOLLER, que escriví: «el jutge és un toca-campanes, un tarit-tarot» (*La Bogeria*, 133.9f.).

Tararena és valencià per 'cançoneta': «Y anava rient-se al ouir els trinos y varietat de tararenes que canten», *MGadea* (*T. del Xè II*, 325); d'aquí figuradament «guisado de habichuelas y castañas» (Escrig 1851), que semànticament és paral·lel a *SAMFAINA* < *samfoina* SYMPHONIA. *Tararira*, no és solament val. sinó usat més o menys pertot en llenguatge pintoresc i afectiu: «la persona de poca formalitat y judici, paraula burlesca per a despreciar o burlar-se de lo que altre diu», *Lab.* 1840; *tararot* «nom que's dona al home petit y despreciable; atarantat; tararira», *Lab.* 1840; «—Té la guitarra. —Per a qué si no la sé tocà? —No la toques: posa-té-la a la falda, i fes-te conte que gronxes a un crio, per a fer-lo adorní. —Canta, xiqueta, dixal corre an este tararòt», *Moreira* (*Folkl. Tort.*, 119).

Una altra alternativa consonàntica tenim en *tarana*, anàloga a *tararena*. Té ús comarcal, com a nom no sols de tonada, sinó a Tortosa: «La Tarana (ballet): van ballant fent moviments cadenciosos, en peus, cap, cintura i braços, mentres canten: Diu que a la tarana / lo vi no li agrada, / i se'n beu mitj cante / a cada minjada. / La-ta-ra-na sí, / la-ta-ra-na no, / la Tarana, mare, així la ballo yo; / Mare, la Tarana / diu que ti l'asteri ['histèria'], i només faria / que anà de tibèri / ---», *Moreira* (ibid., 61). I a la Selva del Camp deien *taranara*; mentre que a Eiv. *taranenes* són 'romànços, fal·lòrnies' (paral·lel al val. *tararena*).

Lab., 1840, *tarannara* com a sinònim de *tararira*: suposo en el sentit que dona a aquest de «paraula burlesca, *nugae canorae*»; i el *DAG*. ho documenta en uns versets de certamen «tamborets de *tarannares* / ran dels pintats espatllers»; la definició 'roba de llana per a tapissar ---' que *AlcM* atribueix al mot d'aquesta cita, és versemblant que no tingui gaire més fonament que una reminiscència del parònim *tarlatana* (mot amb etimologia a part i sense cap relació); els tamborets de sala poden estar coberts d'una tela com la que documenta el *DAG*. a Cervera a. 1789, s. v. *tamboret*; i com que aquí consta que aquesta tela és de «tripa carmesina florejada», es comprèn que a aquestes coloraines de fantasia se'ls aplica ocasionalment el nom de 'cosa burlesca', ll. *nugae*. Cf. l'articleclet *tannara*.

Aquest grupet de mots ens condueix a un d'ús més consolidat i abstracte: *tarannà*. Bàsicament el *tarannà* és la manera de procedir, de moure's i conduir-se una persona, és la manera d'anar per la seva vida; el *tarannà* marca això en tant que mancat de pla, però dotat d'indole habitual, no metòdica: es comprèn que se li hagi aplicat una denominació que evoca un caminar lleuger, despreocupat, com d'un que va cantussejant i movent-se al so de la *tarana* o *taranara* (supra).

Els primers a recollir-ho foren els diccs.: *Bulbena*, *Vogel*, i en particular *DAG*, amb els exs. «no mudarà de *tarannar*», «seguiu el nostre *tarannar*» i amb la definició «manera d'ésser, idiosincràsia, caràcter, temperament; mania»; potser encara més justa és la definició que li donava *Fabra* ja en la *Gram.* de 1912 (p. 444): «manera de ser, de obrar». La primera data precisa accessible és la de *Pons* i *Massaveu* (1893): «ja ho veyà que no anava bé --- que no hi havia remey possible; però una mena de compassió, disfressada per la rutina y sostinguda per l'amor propi, la emmenava a llençar-s'hi, y ella, generosa per *tarannà*, no hi escafia l'ànsia» (*Auca de la Pepa*, xvii, 286). També en *Ruyra* (*Marines y Boscatges*, 1903) indica moviment, i aquí dit de coses ja no de persones: «Correm com trenta dimonis. —No durarà gaire —va fer ell—. Si bé ho repares, ja es cap de vent va desmaiant, es foreja: es temps és boig i li hem de seguir es *tarannà*; farem moltes esses, publica!» (*El Rem de Trenta-quatre: Pinya de Rosa II*, 59.4).

En sentit més i més abstracte: «Per les fatxes, pels vestits, pel seu *tarannà*, se veia que en aquella cordada hi havia gent de tota mena: homes "de la vida", treballadors i fins algun burgeset», *Coromines* (*Pressons Imag.*, 19); «d'altres estatuts d'entitats protectores de monuments --- podríeu seleccionar-ne aquells articles que us semblessin pràctics i adaptables al *tarannar* de la nostra terra», carta de *Feliu Elias* a *Coromines*, 1920.¹

Ho he sentit a dir sempre *tarannà* a tota mena de gent, d'alt i de baix nivell, de Bna., de l'Emp., de tot el cat. or. i crec occid. (cita de *Joan Lluís, AlcM*). *Aguiló*, *Bulbena*, *Vogel* i algú més escrivien *tarannar*, mentre que *Fabra* adoptà la grafia sense *-r* (ja 1912 i *DOrt.*), amb lògica puix que no és verb ni adjectiu ni collectiu; val a dir que en el terreny afectiu i de la